

L'angoixa feta òpera

La Fundació Caixa Catalunya ha portat a Barcelona l'òpera 'Fortuny Venise', de Diego Dall'Osto i Lluís Meseguer; una condensació de l'essència d'un dels artistes més polifacètics de final de segle, Marià Fortuny Madrazo, fill del cèlebre pintor Marià Fortuny.

XAVIER TORRENT

D'esquerra a dreta, el tenor Antoni Comas, la soprano Alicia Ferrer, la mezzosoprano Claudia Schneider i el bariton Toni Marsol.

El nom de Marià Fortuny suscita una associació directa amb *La Batalla de Tetuan* o amb l'obra preciosista *La Vicaria*; efectivament, Marià Fortuny i Marsal va marcar un abans i un després en la història de l'art. Però hi ha un altre Marià Fortuny, fill del pintor i Cecília Madrazo. Sovint eclipsat per la figura del seu pare, Marià Fortuny Madrazo va ser un artista total, capficat a aconseguir la bellesa a través de totes les possibles facetes de l'art. Malgrat la seva notable trajectòria, la presència de Fortuny Madrazo mai no ha estat prou reconeguda als Països Catalans, al contrari que a Venècia, on l'artista-artesà, allà conegut com el *petit Leonardo*, s'establí i treballà, i on té un museu dedicat exclusivament a la seva figura.

Fruit d'aquest oblit a la seva terra d'origen, l'obra social de Caixa Catalunya va organitzar una mostra anomenada "Fortuny, el mag de Venècia", a la Pedrera, fins el 27 de juny, per tal de refermar la seva originalitat i visionària audàcia empresarial, que més tard ha estat complementada amb l'òpera *Fortuny Venise*, de Diego Dall'Osto i Lluís Meseguer.

Fortuny Madrazo va registrar més d'una vintena de patents que inclouen des de processos d'estampació fins a la creació d'un nou paper fotogràfic i la producció d'una nova paleta de colors pròpia. L'artista també va exercir de dissenyador de moda –ofici en què va realitzar el primer vestit considerat com una obra d'art– i va transformar l'espai escènic teatral amb una tècnica

d'illuminiació indirecta anomenada *cúpula Fortuny*. Nascut a Granada l'any 1871, Fortuny va establir-se a Venècia amb la seva parella Henriette Nigrin i va crear l'empresa, encara avui existent, Fortuny Venise.

El nexa catalano-italià. L'òpera *Fortuny Venise* va néixer d'una trobada entre el compositor italià Diego Dall'Osto i l'escriptor valencià Lluís Meseguer. Arran de l'interès comú en la figura de Fortuny Madrazo, els creadors van topar amb l'artista com a nexa entre la vida cultural d'Itàlia i els Països Catalans.

L'òpera va ser presentada el desembre del 2008 al Teatre Fortuny de Reus, ciutat originària de la família paterna de l'artista-artesà, i fou estrenada oficialment el gener del 2009 al Teatre Principal de Castelló. Els dies 29 i 30 d'abril prop passats es va representar per primera vegada a Barcelona –inscrite al marge de l'exposició "Fortuny, el mag de Venècia"–, on va omplir l'auditori de la Pedrera de gom a gom.

Sota la direcció escènica de Rafel Duran i les interpretacions principals del bariton Toni Marsol –interpretant Fortuny– i la soprano Alicia Ferrer –com a Henriette Nigrin, parella de l'artista–, l'òpera submergeix l'espectador en el testimoniatge d'una fracció de la vida de Fortuny, amb les seves relacions personals i artístiques, i en els moments clau de les seves troballes més cèlebres, com l'instant en què va idear la cúpula d'un quart d'esfera amb què va transformar l'espai escènic tradicional.

El llibret de Meseguer fuig de la narració èpica i explica, mitjançant sis escenes, la trajectòria creativa de Fortuny a través d'un salt enrere a partir de l'incendi que va tenir lloc l'any 2003 al Molino Stucky, de Giuddeca, a Venècia, seu de la fàbrica de teixits fundada per Fortuny a final del segle XIX. "L'art ho era tot i ara tot és no-res", sentència una trasbalsada Henriette Nigrin. L'òpera *Fortuny Venise* és la narració d'una vida, i de l'angoixa existent entre l'impuls de la creació i tot allò que l'impossibilita, amb el teló de fons de la guerra com a màxim exponent repressor.

Maria Junyent